

Кромпир из другог брашна пружа висококвалитетан садни материјал за наредну сезону

Автор(и): Растителна заштита

Дата: 11.10.2023 Брой: 10/2023

Iskusni baštovani znaju da je drugi usev krompira onaj pogodan za zimsku i prolećnu potrošnju – zajedno sa srednje ranom proizvodnjom. Za gajenje krompira kao drugog useva koriste se površine oslobođene od ranog povrća kao što su spanać i tikvice, kao i žitarice, mahunarke i drugi usevi koji se беру до средине јула.

Prednosti drugog useva krompira su što se može чувати дужи период и остaje здрав до пролећа, а његови кртоли обезбеђују квалитетан семенски материјал за наредну сезону. За други usej бирају се сорте кромписа (Надежда,

Agria, Impala, Desiree, Arinda, Bintje, Concorde, Trezor, itd.) koje imaju kraći vegetacioni period, brže niki, ne troše energiju na produženi razvoj stabila, već formiraju krtole.

Krompir koji sazreva na nižim temperaturama je manje podložan bolestima i štetočinama kao što su nematoda na stablu krompira i kolorado kornjaš, za koje je vreme u septembru već hladno, ali krtole često napada moljac krtolaš.

Moljac krtolaš

Štetočina napada krtole krompira u periodu od "venuća lisne mase" do berbe ili tokom skladištenja u ostavama krompira. Zaraza krtole na polju se dešava kada se iz jaja položenih na listovima izležu larve, padnu na površinu zemlje i kroz pukotine dospeju do krtole, ili uđu u krtolu iz osušenih stabaljki, ili moljci polažu jaja direktno na krtole koje viri iz zemlje.

U ostavama krompira ženke polažu jaja na krtolama, a gusenica se obično uvlači oko očiju krtole, hrani se mesnatim delom ispod kore, formirajući hodnike iznad kojih se epiderma krtole udubljuje i formira žleb. U nekim slučajevima gusenica se uvlači u unutrašnjost krtole. Tokom ishrane formira hodnike ispunjene smeđim izmetom i paučinom pomešanom sa sitnim česticama krompira. Hodnici su različite dužine i široki su 2 do 5 mm. U jako zaraženim krtolama ima mnogo hodnika ispunjenih izmetom na kojima se razvijaju razni mikroorganizmi i potpuno uništavaju krtolu.

Suzbijanje

Agrotehničke mere protiv moljca krtolaša obuhvataju:

- Pravovremenu berbu useva i uništavanje biljnih ostataka;
- Hemijsku obradu lisne mase pre košenja, koju treba izvesti uveče kontaktnim preparatom sa kratkim prethodnim rokom do berbe;
- Neposredno odnošenje krtole u skladišne prostore, ne dozvoljavajući im da ostanu preko noći na polju;
- Uništavanje krtole sa vidljivim oštećenjima;
- Čuvanje krompira u magacinima na temperaturi ispod 9 °C, pošto moljac ne polaže jaja ispod ove temperature;
- Odvojeno skladištenje semenskog krompira od onog namenjenog za ishranu.

Krompir drugog useva bere se posle prvih mrazeva krajem oktobra i početkom novembra, pri čemu ovaj rok zavisi od klimatskih uslova regiona. Krtole se sortiraju, suše i stavljaju na čuvanje u погодне prostore.

Drvene sanduke su idealni za čuvanje krompira

Krompir za čuvanje

Krtole namenjene za semenski material čuvaju se 6 do 9 meseci, a one za ishranu i stočnu hranu – do vremena njihove upotrebe. Čuvaju se: dobro zrele krtole sa zdravom korom, bez mehaničkih oštećenja i povreda; bez gljivičnih i bakterijskih oboljenja i štetočina; dobro osušene, bez viška vlage. Skladišni prostori moraju biti dobro očišćeni od starog krompira i dezinficirani. Dezinfekcija se može izvesti rastvorom od 1 deo 40% formalina na 40 delova vode ili 3% rastvorom bakarnog sulfata. Tokom skladištenja krtole treba povremeno pregledati i ukloniti one zaražene suvom i mekom truleži i one napadnute od gusenica moljca krtolaša. Optimalni uslovi čuvanja: temperatura 2-4°C i relativna vlažnost vazduha 90%, uz obezbeđivanje dobre ventilacije.